

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ MEVZUATINDAKİ YENİLİKLER ÇERÇEVESİNDE ET VE SÜT KURUMUNDA İSG UYGULAMALARI EĞİTİMİ SONUÇ RAPORU

Kurumumuzdaki İş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin daha etkili yürütülmesi için yapılan ve bundan sonra yapılacak olan iş ve işlemlerin değerlendirildiği “İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatındaki Yenilikler Çerçevesinde Et ve Süt Kurumunda İSG Uygulamaları” konulu eğitim 21 – 22 Ocak 2015 tarihleri arasında Antalya’da yapılmıştır.

Genel Müdürlüğümüz İnsan Kaynakları ve Geliştirme Dairesi Başkanlığınca düzenlenen eğitime, Teknik İşler Dairesi Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği ve Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığından personel ile Kombinalarımızın iş güvenliği uzmanı ve ilgili personeli katılmıştır.

Eğitim programına katılanlara önce, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı ile iş kazası ve meslek hastalıklarına karşı alınması gereken önlemler, Kurumun İSG politikaları, öncelikleri, beklentileri, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimlerinin çalışma usulleri hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

Daha sonra tüm katılımcıların değerlendirmeleri, kendi işyerlerinde yaşadıkları sorunları, Genel Müdürlükten beklentileri, projeleri hakkında görüşleri alınmış, iş güvenliği uzmanlarından bu eğitim sonrasında birer Rapor yazmaları istenilmiştir.

Bu Raporda, eğitim programından elde edilen sonuçlar değerlendirilmektedir.

1. Kurumumuzda 2013-2014 döneminde gerçekleştirilen İSG faaliyetleri;

Yeni iş sağlığı ve güvenliği mevzuatının yürürlüğe girmesinden sonra yapılan çalışmalar şunlardır.

- Tüm Kombinalarımıza işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı çalıştırma yetkisi verilmiştir.
- Tüm işyerlerimizi kapsayan “Risk Değerlendirme Raporları” ve “Acil Durum Planları” hazırlanmıştır.
- Adana ve Sakarya Kombinalarında “*ortam ölçümleri*” yaptırılmıştır.
- Tüm işyerlerimizde iş ekipmanlarının *periyodik kontrolleri* ve elektrik tesisat ve *topraklama kontrolleri* yapılmıştır.
- İş sağlığı ve güvenliğinde önemli bir yeri bulunan “*çalışanların eğitimleri*” büyük oranda yapılmış, ancak iş yoğunluğu, vardiyalı çalışanlar, izinli ve geçici görevde olan personel nedeniyle eğitimlerde % 100 gerçekleşme sağlanamamış, ancak eğitimler sürdürülmektedir.

2. Kombinaların iş güvenliği uzmanı ve diğer ilgili personeli tarafından bildirilen eksikliklerin listesi;

- Ortam ölçümleri (2 Kombina hariç) yapılmamıştır.
- Kanca düşmesinin neden olduğu iş kazaları sık yaşanmaktadır.
- Kaygan zeminin neden olduğu iş kazaları yüksektir.
- Yükleme ve boşaltmalar hala elle yapılmakta ve bu durum kas iskelet sistemi rahatsızlıklarına ve iş günü kayıplarına neden olmaktadır.

- Kişisel maruziyet ölçüm ve testlerin (işitme, göz, kan testleri) yapılmasına ihtiyaç vardır.
- Kesim ve parçalama işini yapan personelin yemekhaneye kirli iş elbiseleri ile girmektedir.
- Kompresör ünitelerinde *göz duşu* bulunmamaktadır.
- Kesim ve parçalama salonuna girişlerde idareciler, çalışanların ve ziyaretçiler *hijyen bandından* geçmemektedir.
- Tüm çabalara rağmen çalışanlar KKD kullanmakta istekli değildir,
- İdareciler İSG konularına yeteri kadar sahip çıkmamaktadır.
- İş kıyafetleri yazlık ve kışlık olarak iki ayrı iş elbisesi olmalıdır.
- İş kıyafetleri kaliteli değildir.
- İşçiler arasında sıklıkla görev değişikliği yapmakta ve bu da mesleği ile ilgili işlerde çalıştırılmamasına neden olmaktadır.
- Kesimhane kasaplarına çelik örgülü bileklik temin edilmesine ihtiyaç vardır. (eldiven bölümü olmayan, sadece bileklik olarak piyasada bulunmuyor veya zor bulunuyor),
- Kompresör ünitesinde amonyak gazı algılama cihazı bulunmamaktadır.
- Elektrik tablolarında kaçak akım rölesi yoktur.
- Çalışanlar İSG eğitimlerine katılmakta isteksizdir.
- Psikolojik risk etmenlerine yeterli önemin verilmemektedir. Çalışanların moral ve motivasyonları düşüktür.
- Bürolarda çalışan personelin çalışma koltukları ergonomik değildir.
- İş kazası geçiren işçilerin “iş kazasını” yetkililere ve/veya sağlık kurumlarına bildirmede isteksiz davranıyorlar, dolayısıyla kazaların usulüne göre kayıt altına alınamıyor.
- Sincan Kombinasında pazarlama rampasının hareketli olmayışı yükleme-boşaltma çalışanlarını fiziksel olarak zorlamaktadır.
- Sincan Kombinası Kanatlı İşletme Şefliğine ait soğuk deponun çatısından kaynaklanan aşırı buzlanmanın önlenmesi gerekmektedir.
- Sincan işletme binası çıkış kapıları elektrikle kumanda edilmek suretiyle açılıp kapanmaktadır. Acil çıkış için uygun değildir.
- Sincan et parçalama merkezindeki çalışma alanında çalışanların üzerine gelen hava akım hızı ölçülerek önlem alınmalıdır.
- Ayak koruyucu *botların* kaymazlık katsayısı yüksek olmasına rağmen kesimhane ve parçalamada çalışanların kullandığı çizmeler kaymaya karşı güvenli değildir.
- Denizli’de şoförlerin dinlenme salonu bulunmamaktadır.
- Yozgat Kombinasında kış aylarında iş kazalarındaki artışın sebebi araştırılmalıdır.
- Yozgat Kombinasında işçi soyunma dolabı bulunmamaktadır.
- KKD alımlarında ve iş organizasyonlarındaki değişikliklerde iş güvenliği uzmanlarının görüşleri alınmamaktadır.
- Şarta tabi kesimlerin diğer kesimlerden ayrılması ve bu kesimlerde görev alan işçiler için hijyen açısından gerekli önlem alınması ve daha iyi dezenfektasyon sağlanması gereklidir.

3. Tespit edilen sorunlara ilişkin çözüm önerileri;

Yukarıda tespit edilen sorunlar, bu sorunlara fiilen çözüm getiren iş güvenliği uzmanları ve Genel Müdürlüğümüzden eğitime katılan birim temsilcilerinin de tecrübe ve birikimleri çerçevesinde tartışılmıştır.

Kurumumuza bağlı işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin sorunlar 2 grupta toplanmıştır.

A. Yatırım gerektiren yapısal sorunlar;

- a) **Kaygan zemin:** Zeminde kaymazlık sağlanması için yatırım gerekmektedir. Konu Teknik İşler Dairesi Başkanlığına iletilecek ve yeni yatırımların fizibilitesi ve projelendirilmesi aşamasında dikkate alınması görüşü iletilecektir. Mevcut durumun iş kazalarına karşı daha az riskli olması için kişisel koruyucu donanımların kalitesinin artırılması ve çalışan eğitimlerine önem verilecek, dezenfektasyon işlemlerinin kaymaz zemine etkisi araştırılarak uygulamaya konulacaktır.
- b) **Kanca düşmesi:** Kesim hattında, parçalama ve soğuk depolara et taşıma sistemi içerisinde yer alan monoraylara hayvan asılan kancalar yerinden çıkma veya kırılma sonucu işçilerin üzerine düşme riski taşımakta ve sıklıkla iş kazalarına neden olmaktadır. Sorun yapısaldır. Konu Teknik İşler Dairesi Başkanlığına iletilerek yeni yatırımların projelendirilmesi aşamasında dikkate alınması sağlanacaktır.
- c) **İnsan gücüyle yapılan yükleme ve boşaltma:** Soğuk depolarda ve yükleme rampalarında et taşıma araçlarına et yükleme işleri genellikle insan gücüyle yapılmaktadır. Taşınan gövde etin çok ağır olması nedeniyle elle taşıma sırasında işçilerde kas iskelet sistemlerinde zedelenmelere neden olmakta ve uzun dönemde işçinin sağlığını olumsuz etkilediği gibi Kuruma rücu edilecek davalarla karşılaşılması da mümkün görülmektedir. Gövde etlerin taşındığı raylı sistemlerin araç içerisine kadar uzatılması halinde iş kazası ve meslek hastalığı riskini en az seviyeye indireceği gibi iş gücünden de önemli tasarruf sağlanacaktır. Konu ile ilgili olarak çalışma yapılmasına ihtiyaç vardır.
- d) **Soğuk ortamda çalışma:** İş kolunda yapılan tüm çalışmalarda soğuk havaya maruz kalınması kaçınılmazdır. Ancak işçilerin aşırı soğuk bölümlerde kalma süresinin kısaltılması, iş elbiselerinin soğuğa karşı koruyucu özellikte olması, işçilerin beslenmelerine dikkate etmelerinin sağlanması ve periyodik olarak sağlık kontrollerinden geçirilmeleri suretiyle soğukun olumsuz etkilerinden korunulmuş olacaktır.
- e) **Sincan Kombinasındaki yükleme rampaları ve Kanatlı İşletme Ünitesinin çatı problemi:** Belirtilen konuların projelendirilerek yatırımların yapılması gerekmektedir.

B. Diğer sorunlar; Tespit edilen diğer sorunlar aşağıda belirlenen başlıklar altında toplanmıştır.

- a) **Maliyet yönüyle yüksek yatırım bedeli olmayan, iş ekipmanı, ortam ölçümleri, kişisel maruziyet ölçümleri ve KKD temini;**

Bu kapsamda tespit edilen ihtiyaçlar şu şekilde belirlenmiştir; *Göz duşu, gaz algılama sistemi, kişisel maruziyet ölçümleri, yazlık ve kışlık iş kıyafetleri ve kalite sorunu, çelik eldiven ve/veya bileklik, ergonomik çalışma koltukları, ortam ölçümleri, kişisel maruziyet ölçümleri, soyunma dolabı.*

Yukarıda yer alan hususlarda iş güvenliği uzmanlarının gerekli çalışmaları yaparak taleplerin önce işyerleri tarafından çözüme kavuşturulması imkânlarının araştırılması, mümkün olmadığı takdirde Genel Müdürlüğümüze iletmeleri gerektiği kendilerine bildirilmiş olup, çözümü bulunmayan konular Genel Müdürlüğümüzce toplu olarak değerlendirilecektir.

- b) **Çalışan eğitimleri:** Yukarıda listelenen sorunların önemli bir bölümünün çalışan eğitimlerine yeterli önem verilmesi ile çözüme kavuşturulabilecektir. Ağır yük kaldırmanın neden olduğu iş kazaları ve meslek hastalıkları ile psikolojik risk etmenlerini de kapsayan çalışan eğitimlerinin daha etkili ve gerektiğinde konunun uzmanlarına yaptırılması gerekmektedir.
- c) **Risk değerlendirmesi:** Kurumumuza bağlı tüm işyerlerimizde risk değerlendirmesi yapılmış olmakla birlikte, sistemin özelliği gereği, sürekli izlenmesi, yeni bir yatırım veya farklı bir düzene geçildiğinde ve her halükarda belirli aralıklarla tekrarlanması gerekmektedir. İş güvenliği uzmanlarının risk değerlendirme çalışmalarında bilgi alışverişinde bulunmaları gerekmektedir.
- d) **Acil durum planları:** Acil durum ekiplerinin güncel olarak tutulmadığı tespit edilmiş ve bu ekiplerin özel olarak eğitilmeleri gerektiği, haberleşme bilgilerinin ilan tüm personele duyurulması, yangın ve acil durum tatbikatlarının yılda bir kez tekrarlanması gerektiği tekrar hatırlatılmıştır.
- e) **İdarecilerin desteği:** İdarecilerin konuyu sahiplenmeleri halinde yukarıda belirlenen soruların önemli bir bölümüne çözüm bulunmuş olacaktır. Kombinaların üst yöneticilerinin bu amaçla bir araya getirilerek bir toplantı düzenlenmesi de alternatif olarak değerlendirilmelidir.

C. Dokümantasyon: İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili olarak yapılan çalışmaları belgeleyen dokümanlarda standardizasyona gidilmesi konusunda görüş birliği sağlanmıştır. Bu yolla iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin bir kayıt sistemi getirilerek sistemin sürekliliği sağlanmış olacaktır.

Dokümantasyona ilişkin Kombinaların mevcut durumları incelenecek ve daha sonra standart dosya planı ve bu plana uygun düzenlenmesi gereken dokümanlar belirlenecek ve Kombinalara iletilecektir.

SONUÇ

6331 sayılı İş Sağlığı ve İş Güvenliği Kanununun yürürlüğe girdiği 2012 yılından itibaren Kurumumuzca, mevzuatın gerektirdiği yükümlülüklerin yerine getirilmesi için vakit geçirmeden çalışmalara başlanmıştır.

Genel Müdürlüğümüzden yönlendirilen bu çalışmaların Kombinalarda hangi oranda uygulandığı, mevcut durumun hedeflerimizi karşılayıp karşılamadığı hususları ilk defa bu eğitim programında toplu olarak değerlendirilmiştir.

Kurumumuzun iş sağlığı ve güvenliği alanındaki durumunun, kamu iktisadi teşebbüsleri dâhil diğer kamu kurum ve kuruluşlarına örnek teşkil edecek bir konumda bulunduğu yönündeki tespitimiz bu eğitim programında doğrulanmıştır.

Bu eğitim programının sonunda Kurumumuzun, kamu kurum ve kuruluşlarına örnek teşkil etmenin de ötesinde, bu alanda sektörde öncü olacak çalışmaları başlatmayı hedef olarak belirleyecek konumda olduğu tespit edilmiştir.